

دستور جلسه شماره (۱)

عنوان: بررسی مشکلات فعالان اقتصادی ناشی از تاخیر در ارائه اسناد حمل جهت رفع تعهدات ارزی

مرجع طرح موضوع: انجمن سیستم های کنترل و ابزار دقیق (اسکا) و شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی

تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۳/۰۴/۱۷

تعداد صفحات دستور جلسه: ۴ صفحه

قوانین و مقررات مرتبط: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۰، بخش اول و هفتم مجموعه مقررات ارزی، قانون تعزیرات حکومتی

شرح موضوع:

۱- طبق بند (۳) قسمت د بخش اول مجموعه مقررات ارزی مصوب ۱۴۰۱/۵/۱۰ بانک مرکزی، تا اطلاع ثانوی مهلت واردات کالا، مهلت انتقال ارز، مهلت ارائه اسناد حمل و مهلت ارائه پروانه ترخیص قطعی کالا، گواهی ورود کالا به مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ... به شرح جدول پیوست شماره ۸ می باشد:

شماره: ۰۲/۱۵۶۶۸۵

مورخ: ۱۴۰۲/۰۷/۰۳

پیوست شماره (۸)

مهلت های تعیین شده جهت انتقال ارز، ارائه اسناد حمل و ارائه پروانه گمرکی / گواهی ورود حاکی از ترخیص قطعی کالا حواله های ارزی

نوع کالا	مهلت انتقال ارز از تاریخ تأمین ارز	مهلت ارائه اسناد حمل از تاریخ صدور حواله ارزی	مهلت ارائه پروانه گمرکی / گواهی ورود حاکی از ترخیص قطعی کالا از تاریخ صدور مجوز جهت انجام فرآیند ترخیص کالا	مجموع
کالاهای اساسی و ضروری مشمول دریافت ارز ترجیحی معادل ۴۲۰۰۰ ریال به ازای هر دلار	یک ماه	۲ ماه	یک ماه	۴ ماه
ماشین آلات و تجهیزات خط تولید مشمول تأیید دوره ساخت توسط معاون صنایع ماشین آلات و تجهیزات یا مدیر کل دفتر صنایع ماشین آلات و تجهیزات تولید وزارت صنعت، معدن و تجارت	یک ماه	۱۶ ماه	یک ماه	۱۸ ماه
۴۲۶ ردیف تعرفه ماشین آلات و تجهیزات خط تولید (شامل ۲۵۲ ردیف (صرف نظر از نوع فعالیت واردکننده جدول پیوست شماره (۱۱) و ۷۴ ردیف (صرفاً مختص واحدهای تولیدی جدول پیوست شماره (۱۲))	یک ماه	۲۶ ماه	یک ماه	۲۸ ماه
سایر کالاهای اعم از مواد اولیه تولید، کالاهای واسطه ای و قطعات خطوط تولید، دارو و تجهیزات پزشکی و ...	یک ماه	۶ ماه برای واحدهای غیر تولیدی و ۹ ماه برای واحدهای تولیدی	یک ماه	۸ ماه برای واحدهای غیر تولیدی و ۱۱ ماه برای واحدهای تولیدی
دانه کاکائو	یک ماه	۱۶ ماه	یک ماه	۱۸ ماه

۲- شایان ذکر است طبق ماده ۴ دستورالعمل اجرای سامانه رفع تعهدات ارزی واردکنندگان توسط بانک مرکزی (مصوبه ۱۳۶۷ جلسه شورای پول و اعتبار)، بانک عامل مکلف است در صورت فرونی درصد تعهدات ارزی ایفاء نشده واردکننده اعم از شخص حقوقی یا حقوقی از ۳۰ درصد، از ارائه خدمات بانکی اجتناب نماید که طبق مجموعه مقررات ارزی به ۱۰ درصد کاهش یافته است.

۳- همچنین طبق بند ۸ قسمت (د) بخش اول مجموعه مقررات ارزی مصوب ۱۴۰۱/۵/۱۰ بانک مرکزی، با توجه به الزامات بخشنامه‌های قبلی و نیز این بخشنامه در خصوص اخذ تعهد نامه پذیرش نوسانات و تغییرات نرخ ارز و تعهدنامه پیوست شماره ۲ این بخشنامه، بابت اسناد حمل حواله های ارزی که تاریخ ابلاغ این بخشنامه به بعد ارائه می شوند، و نیز دارای تاریخ رسید مالی مندرج در پروانه گمرکی حاکی از ترخیص قطعی (ورود به سرزمین اصلی) و یا تاریخ گواهی ورود مندرج در گواهی ورود کالا به مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی) از تاریخ ابلاغ این بخشنامه به بعد می باشند. در صورت ترخیص کالا مربوطه پس از مهلت های تعیین شده (از تاریخ صدور حواله تا تاریخ ترخیص / تاریخ ورود) به شرح جدول پیوست شماره ۱۰، پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز (از ارز تامینی بابت کالای ترخیص شده) ناشی از تاخیر در ترخیص کالا (در صورت افزایش نرخ ارز در تاریخ های مذکور)، از تاریخ تامین ارز تا تاریخ ترخیص کالا (تاریخ رسید مالی مندرج در پروانه گمرکی حاکی از ترخیص قطعی کالا صادره توسط گمرک و یا تاریخ ورود مندرج در گواهی ورود کالا به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی) الزامی است.

پیوست شماره (۱۰)
مهلت های تعیین شده جهت اخذ مابه التفاوت نرخ ارز بابت تاخیر در ترخیص کالای حواله های ارزی (از تاریخ صدور حواله ارزی تا ترخیص کالا)

نوع کالا	حواله های ارزی تامین ارز شده از تاریخ ۱۳۹۷/۵/۱۶ به بعد و صادره قبل از ۱۳۹۹/۸/۲۸		حواله های ارزی صادره از تاریخ ۱۳۹۹/۸/۲۸ به بعد	
	تولیدی	غیرتولیدی	تولیدی	غیرتولیدی
کالاهای اساسی و ضروری مشمول دریافت ارز ترجیحی معادل ۴۲۰۰۰ ریال و کمتر به ازای هر دلار	۱۲ ماه	۹ ماه	۳ ماه	۳ ماه
ماشین آلات و تجهیزات خطوط تولید مشمول ارائه تأییدیه طول دوره ساخت	۱۹ ماه (منوط به ارائه تأییدیه طول دوره ساخت به مدت ۱۸ ماه)	۱۹ ماه (منوط به ارائه تأییدیه طول دوره ساخت به مدت ۱۸ ماه)	۱۷ ماه (منوط به ارائه تأییدیه طول دوره ساخت به مدت ۱۶ ماه)	۱۷ ماه (منوط به ارائه تأییدیه طول دوره ساخت به مدت ۱۶ ماه)
۴۲۶ ردیف تعرفه ماشین آلات و تجهیزات خط تولید (جدول پیوست شماره (۱۱) و (۱۲))	۲۷ ماه	۲۷ ماه	۲۷ ماه	۲۷ ماه
سایر کالاهای مهم از مواد اولیه تولید، کالاهای واسطه‌ای و قطعات خطوط تولید، دارو و تجهیزات پزشکی و ...	۱۲ ماه	۹ ماه	۱۰ ماه	۷ ماه
دانه کاکائو	۱۷ ماه	۱۷ ماه	۱۷ ماه	۱۷ ماه

۴- لازم به توضیح است طبق تبصره بند ۹ قسمت (د) بخش اول مجموعه مقررات ارزی مصوب ۱۴۰۱/۵/۱۰ بانک مرکزی، در صورتی که متقاضی از پرداخت مابه التفاوت ارز اجتناب نماید، لازم است ضمن معرفی واردکننده به تعزیرات حکومتی، مراتب را به بانک مرکزی نیز منعکس نموده تا از تخصیص و تامین ارز برای موارد آتی جلوگیری شود.

همچنین در بند ۲ قسمت (د) بخش هفتم مجموعه مقررات ارزی (نحوه پیگیری تعهد ارزی- انعکاس موضوع تعهد ارزی (شامل عدم ارائه اسناد حمل، عدم ارائه پروانه گمرکی، ورود کالا و...)) چنین آمده است که ضمن جلب توجه و اجرای مفاد قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز (تبصره ۷ ذیل بند ح ماده ۲ مکرر) چنانچه در بررسی تعهدات ارزی ایفا نشده اشخاص حقیقی و حقوقی که به استناد ماده ۱۰ قانون تعزیرات حکومتی از مصادیق تخلف از ضوابط و مقررات دولت محسوب می گردد مواردی همچون میزان تخلف ارزی، علت تخلف، تعداد تخلف و... ظن ارتکاب جرم اشخاص مزبور را برای موسسه اعتباری ایجاد نماید. لازم است ضمن انعکاس موضوع به تعزیرات حکومتی راسا نسبت به تعقیب کیفری متعهدین ارزی مذکور اقدام نمایند.

تبصره ۷ ذیل بند (ح) ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۰ نیز اشعار می دارد که در خصوص عدم رفع تعهد ارزی موضوع

ماده ۱۰ قانون تعزیرات حکومتی^۱ در صورتی که تا مبلغ صد میلیارد ریال براساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان دریافت ارز باشد، مرتکب علاوه بر اعاده ارز به میزان رفع تعهد نشده و محرومیت از فعالیت بازرگانی از شش ماه تا یکسال به جرمه نقدی معادل دو برابری کسری یا عدم رفع تعهد ارزی معادل صد میلیارد ریال یا بیش از آن براساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان دریافت ارز باشد، مرتکب علاوه بر اعاده ارز به میزان رفع تعهد نشده و محرومیت از فعالیت بازرگانی از یک تا ده سال به حبس تعزیری درجه ۵ و جزای نقدی معادل دو برابر کسری یا عدم رفع تعهد بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی از زمان دریافت ارز، محکوم می شود و...

۵- در خصوص این فرایند مشکلاتی برای واردکنندگان ایجاد شده است که به شرح ذیل است:

- بانک ها زمانی رسید مالی را مشاهده می نمایند که وزن کالا قید شود، یعنی روز خروج بر مبنای وزن، مبنا قرار داده شده است. در صورتی که یک روز پس از تخصیص ارز، در گمرک کلیه واریزی ها توسط واردکننده انجام می شود، لیکن مابین زمان واریزی های گمرک و خروج کالا، بانک اشخاص را به تعزیرات معرفی می کند و تعزیرات نیز به رسید مالی روز پرداخت ورود نکرده و تنها بر مبنای نوشته مکتوب بانک عمل می نماید. قبلا مستهلک شدن پروانه منوط بر روز واریزی بود لیکن در حال حاضر روز واریزی حذف شده است و تاریخ مستهلک شدن پروانه، خروج کالا می باشد.
- طبق اعلام معاون ارزی بانک ملی آذربایجان شرقی در جلسه کارگروه شورای گفت و گوی آذربایجان شرقی، رسید مالی به معنای آن است که حقوق ورودی واریز و در گمرک ثبت شده است لیکن تنها این کافی نیست و کالا باید خارج شده باشد زیرا ممکن است گمرک در زمان خروج اعلام کرده باشد که نیاز به اصلاح تعرفه دارد و لذا زمانی که در درب خروج وزن ثبت می شود، امکان رفع تعهد وجود دارد.
- در برخی از موارد به دلایل مختلفی نظیر تاخیر در دریافت استعلام از استاندارد و بهداشت، پروسه قیمت گذاری، تغییر تعرفه و یا ارسال کالا به چند مدل مختلف از سوی واردکننده و سبب می شود تا ترخیص کالا از گمرک در زمان تعیین شده انجام نگیرد.
- علیرغم پرداخت حقوق و عوارض گمرکی در زمان تعیین شده، پرونده ها به تعزیرات معرفی می شوند و جرائم اختلاف نرخ بین دو تاریخ رسید مالی و تاریخ حواله به واردکنندگان تحمیل می شود و حتی در مواردی دایره حقوقی بانک ها پرونده را به دادگاه جرائم اقتصادی ارجاع می دهند.
- افرادی که مشمول پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز ناشی از تاخیر در ارائه اسناد حمل می شوند به کمیته ماده ۳ چهاردهمین مصوبات جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ معرفی می شوند، لیکن مشکلات واردکنندگان نیز به موقع در این کمیته مطرح نمی شود و این کمیته اسنادی را مطالبه می کند که امکان ارائه آن وجود ندارد و در نهایت نتیجه لازم اتخاذ نمی شود.
- بانک ها مکلفند در صورت فزونی درصد تعهدات ارزی ایفاء نشده واردکننده اعم از شخص حقوقی یا حقوقی از ۳۰ درصد، از ارائه خدمات بانکی اجتناب نمایند که طبق مجموعه مقررات ارزی به ۱۰ درصد کاهش یافته است، این کاهش مشکلاتی را ایجاد نموده است، به طور مثال در حوزه پیمانکاران نمی توانند ضمانت نامه شرکت در مناقصات دریافت نمایند و یا ضمانت انجام تعهد اخذ و یا از تسهیلات دیگر استفاده

^۱ ماده ۱۰ قانون تعزیرات حکومتی: عدم اجرای تعهدات واردکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی عبارت است از تفل از ضوابط و مقررات تعیین شده دولت درمورد واردات که منجر به عدم اجرای تعهدات و یا کاهش کمی یا کیفی کالا و یا فروغ ارز از کشور گردد. تعزیرات عدم اجرای تعهدات واردکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی به شرح زیر می باشد: جریمه معادل تفاوت نرخ ارز با نرخ رایج در بازار و یا اعاده عین ارز نسبت به مقدار کسری یا عدم انجام تعهدات، تعلیق کارت بازرگانی از شش ماه تا یک سال و در صورت تکرار از یک سال تا ابطال و در صورت وقوع سوء استفاده علاوه بر مجازاتهای فوق جریمه تا پنج برابر مبلغ سوء استفاده.

کنند.

- مدت زمان تعیین شده برای ارائه اسناد حمل، با توجه به شرایط تحریم ها و.... محدود می باشد.
- در مجموعه مقررات ارزی ملاک محاسبه ما به التفاوت، مبلغ ETS روز خرید ارز را با ETS روز ترخیص کالا قرار داده شده است، در صورتی که شرکت ها نرخ ارز را با نرخ ETS نخریده اند که بخواهند مابه التفاوت آن را بدهند. لذا شرکت ها باید ما به التفاوت ارزی را طبق فاکتور رسمی خریداری کرده اند تا نرخ ارزی که در روز خروج کالا یا ارائه اسناد حمل در سامانه پرداخت نمایند، پرداخت نمایند.

لذا انجمن سیستم های کنترل و ابزار دقیق (اسکا) و شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی درخواست نموده اند تا پیشنهادات ذیل در دستور بررسی کارگروه شورای گفت و گو قرار گیرد:

- ۱- مهلت های ارائه اسناد حمل برای واحدهای تولیدی مورد بازنگری قرار گیرد و از ۹ ماه به ۱۵ ماه با تایید دفاتر تخصصی وزارت صنعت افزایش یابد.
- ۲- درصد تعهدات ارزی ایفاء نشده واردکننده اعم از شخص حقوقی یا حقوقی برای اجتناب از ارائه خدمات بانکی و تخصیص و تامین ارز مجدداً به ۳۰ درصد افزایش یابد.
- ۳- برای رفع مشکل تاخیر در ارائه اسناد حمل به بانک عامل جهت رفع تعهدات ارزی خارج از اراده صاحب پرونده، پرونده های دارای رسید مالی گمرکی تا تعیین تکلیف نهایی و خروج کالا از گمرک، از سوی بانک به تعزیرات معرفی نگردند.
- ۴- داویر حقوقی بانک ها در مواردی که مبلغ تا صد میلیارد ریال می باشد، تنها پرونده را جهت رسیدگی به تعزیرات حکومتی ارجاع نمایند و پرونده به دادگاه جرائم اقتصادی ارجاع نشود.
- ۵- محاسبه و أخذ مابه التفاوت و جریمه از زمان اتمام مهلت های قانونی مطالبه گردد و دوران مجاز مشمول مطالبه قرار نگیرد و نرخ به یک روز بعد از عدم ایفاء تعهدات بانکی تغییر یابد.